

LBRIS

We know
books

NICHITA ȘI SECURITATEA

de FABIAN ANTON

Prefață de OVIDIU PECICAN

CUANTIO

București
2023

CUPRINS

O întâmpinare.....	5
„O pată de sânge care vorbește“ <i>Nichita Stănescu în arhivele securității.....</i>	12
Abrevieri	19
Documente	
<i>Pagini din dosarul de urmărire informativă a lui Nichita Stănescu (D.U.I. nr. 728).....</i>	37
Addenda 1	
<i>Alte documente din arhiva CNSAS în legătură cu Nichita Stănescu .....</i>	161
Addenda 2	
<i>Invazia îngerilor .....</i>	225
Addenda 3	
<i>Ion Gheorghe.....</i>	231
Index	233

Consiliul Securității Statului
Inspectoratul de Securitate al Județului
– Timiș –

– Strict secret –

Nr. 1/0019490
din 19 mai 1970

Către,
Consiliul Securității Statului
– Direcția I-a, Serv. II –
București

Vă trimitem alăturat în extras, un număr de trei materiale, privind aspecte referitoare la persoane ce interesează activitatea dv.

Inspector șef,
Colonel,
Turc Iosif¹

Șeful Serviciului
Lt. colonel,
Bota George²

---

¹ Turc Iosif (1929-?), la acea vreme colonel și șef Securitate la Inspectoratul Județean Timiș. A fost trecut în rezervă la data de 17.12.1979, cu gradul de colonel.

² Bota George (1920-1996), la acea vreme locotenent-colonel și șef serviciu la Inspectoratul Județean Timiș. Trecut în rezervă la data de 31.07.1973, cu gradul de locotenent-colonel.

C.S.S.

Insp. Jud. Timiș

Strict secret

7.04.70

Extras
din raportul întocmit de
lt. Sinițeanu Ioan¹, din 20.III.1970

Cu ocazia realizării întâlnirii cu inf. „Dumitru“ în 19.III.1970 aceasta a semnalat următoarele:

Săptămâna trecută a fost în orașul Timișoara și poetul bucureștean Nichita Stănescu, care s-a întâlnit prin diferite restaurante din Timișoara cu Anghel Dumbrăveanu² și Dușan Petrovici³ precum și poetul jugoslav Adam Pusloici⁴.

În ziua de 14.III.1970, aflându-se la casa universitară, Nichita Stănescu a făcut la masă o poezie lui Adam Pusloici care a întrebat de ce atâta considerație pentru el.

La aceasta Nichita Stănescu, sub influența alcoolului fiind, a răspuns celui în cauză că se gândește de pe acum să

---

¹ Sinițeanu Ioan (1941-2006), la acea vreme locotenent-major la Inspectoratul Județean Timiș.

² Anghel Dumbrăveanu (1933-2013), poet, prozator și traducător.

³ Dușan Petrovici (1938-2023) sau Dušan Petrović, poet și traducător român de origine sârbă.

⁴ Adam Puslojić (1943-2022), poet și traducător sârb. Membru de onoare al Academiei Române (din 1995).

aibe prieteni, deoarece dacă mâine el și cu Dumbrăveanu vor fi arestați, primii care vor cere eliberarea lor vor fi cei de „dincolo“, printre care și Adam Pusloici.

Informatorul semnalează faptul că deși nu a fost în intimitatea acestui grup, a înțeles că scopul venirii lui Nichita Stănescu la Timișoara a fost acela de a-l întâlni pe poetul jugoslav. De asemenea preciza că în toată șederea la Timișoara N. Stănescu a consumat foarte multe băuturi alcoolice în compania celor mai sus arătați, iar la redacție a fost într-o singură zi foarte puțin.

pt. conformitate

lt. Sinițeanu

3

C.S.S.

Insp. de Sec. al Jud. Timiș

Extras

din raportul întocmit de

lt. Sinițeanu I.

în 02.04.1970

Sursa „Șerbu“ ne informează că în ziua de 18.03.1970, ora 13, la casa universitară Timișoara se aflau Ion Jurăscu¹,

¹ Probabil bibliotecarul și profesorul Ion Jurăscu, angajat al Bibliotecii de informare și documentare științifică.

Sorin Titel¹ și Dușan Petrovici. Dușan Petrovici a relatat următoarele:

Discutând cu Nichita Stănescu, când dânsul a fost la Timișoara (la începutul lunii martie) acesta i-a povestit că Nicolae Breban² a primit recent o vilă în care locuiește singur.

Într-una din zile Nichita Stănescu l-a vizitat la domiciliu unde au purtat diverse discuții, cu voce tare. Nicolae Breban i-a atras însă atenția, să nu mai discute astfel, deoarece în pereții noii vile s-ar putea să fie ascunse microfoane.

Pentru conformitate

lt. I. Sinițeanu

4

121/AV/3 februarie 1971

Strict secret

Ex. Unic

NOTĂ

În ultima vreme, revista „România Literară“ a organizat întâlniri cu cititorii săi la întreprinderea bucureșteană „Electromagnetica“ și la Cluj.

---

¹ Sorin Titel (1935-1985), eseist, romancier și scriitor.

² La acea dată, Nicolae Breban era redactor-șef adjunct al revistei *România Literară*, membru al Biroului Uniunii Scriitorilor și membru supleant al Comitetului Central al P.C.R.

Despre aceste manifestări revista a publicat relatări, dar dincolo de ele în lumea scriitorilor circulă „amănunte“ legate atât de unele materiale citite de poeți cât și de opinia ascultătorilor.

De exemplu, la „Electromagnetica“ Nichita Stănescu a citit poezii în stilul care îl caracterizează, nițel obscure, nițel de neînțeles. După lectură, o tovarășe inginer, nu i se pomenște numele, l-a întrebat pe autor ce a vrut să comunice în poeziile închinat iubitei. Poetul a răspuns printr-o întrebare:

– Dumneata ce ai înțeles?

Inginera ar fi replicat:

– Am înțeles că mărturisiți dragostea dvs. pentru cineva, dar dacă acel cineva ași fi fost eu, vă respingeam iubirea.

S-a răs iar Nichita Stănescu a răspuns:

– S-ar putea și așa.

La Cluj, la întâlnirea cu redactorii revistei „Echinoc“, Dan Uricaru¹ l-a întrebat pe Nicolae Breban, dacă citește toate materialele pe care le publică „România Literară“. Nicolae Breban a răspuns afirmativ. I s-a replicat atunci, cum a fost posibil ca în numărul în care Șerban Cioculescu² a publicat un articol în care deplângea „invazia“ îngerilor în poeziile unor scriitori³, redacția a dat drumul unei pagini de poezii ale lui Nichita Stănescu în care erau cel puțin 7 îngeri⁴. S-ar fi putut publica în alt număr. Ce dovedește aceasta?

¹ Eugen Uricaru (n. 1946), scriitor, scenarist, diplomat și istoric. Pe vremea aceea, redactor-șef al revistei *Echinoc*.

² Șerban Cioculescu (1902-1988), critic și istoric literar. Profesor la universitățile din Iași și București.

³ Vezi Addenda 2.

⁴ Se referă la ciclul de poeme *Prințul căzînd de pe cal* publicat de Nichita Stănescu în *România literară* nr. 36, din 2 septembrie 1970, pg. 11.

Nicolae Breban a răspuns:

– Aceasta dovedește libertatea presei.

D. Uricaru a explicat că nu s-a referit la îngerii ca expresie a misticului, ci ca lipsă de tact a redacției care una zice și alta face.

Nicolae Breban a explicat în continuare că de poezie se ocupă la revistă poetul Nichita Stănescu care citește tot materialul, afară de cel al scriitorilor consacrați.

Se pare că răspunsul nu a fost pe deplin lămuritor, Dan Uricaru referindu-se la confuzia ce se creează în asemenea cazuri pentru scriitorii tineri care citind revista, cred că ceea ce se publică indică preferința redacției și deci acei tineri dornici să se vadă tipăriți, scriu după exemplul sau exemplele din revistă.

Cu ocazia manifestărilor cu publicul care se organizează în provincie, tovarășii care sînt solicitați se miră că în mijlocul lor nu sînt încadrați și scriitorii tineri, deoarece aceștia sînt prezenți la Comitetul Fondului literar cu cereri de ajutor bănesc.

Așa am întrebat pe Mihai Gavril¹ și pe tov. Traian Iancu², poezii C. Nisipeanu³ și Ștefan Popescu⁴. S-a răspuns că tinerii, unii nu au material adecvat, adică pe înțelesul tuturor, alții preferă să stea pe asfaltul Capitalei, în vreme ce în provincie mai este și noroi.

De asemenea, s-a propus ca, Comitetul Fondului să aibe în vedere, atunci când aprobă ajutoare sau împrumuturi,

¹ Mihai Gavril (1922-?), poet și traducător.

² Traian Iancu (1923-1997), poet. Director al Uniunii Scriitorilor și director al Fondului Literar.

³ Constantin Nisipeanu (1907-1999), cunoscut și sub pseudonimul de C. Olteanu. Poet suprarealist, unul dintre fondatorii revistei *Radical*.

⁴ Ștefan Popescu (1912-1995), poet, prozator și traducător.

activitatea de teren a scriitorilor. Traian Iancu a promis că va ține seama de asemenea propunere foarte justă și necesară.

„Gh. Radovan“

5

Consiliul Securității Statului
Insp. de Securitate jud. Bacău

Către
C.S.S. Direcția I-a
București

Înaintăm alăturat o notă informativă, în care sînt semnificate mai multe persoane, printre care și Nichita Stănescu din București.

Mihai Sabin¹ este supravegheat prin dosar de urmărire informativă, iar Ovidiu Genaru² ca legătură a acestuia.

Ad. Inspector Șef,
Lt. colonel,
Lazăr Ioan³

Șeful Biroului
Maior,
Palade C.

¹ Mihai Sabin (1935-1975) – pe numele real, Mișu Sachter. Poet și dramaturg.

² Ovidiu Genaru (n. 1934) – pe numele real, Ovidiu Bibire. Poet și deputat.

³ Lazăr Ioan (1931-2004), la acea dată locotenent-colonel și locțiitor-șef inspectorat la Inspectoratul Județean Bacău.

124/PC/Drăgulescu
08.06.1971

– Notă informativă –

De mai multe ori am atras atenția asupra raportului dintre scriitori și cenzură. Este problema care se pune în special în conținutul unei opere literare. Am observat acest lucru chiar din discuțiile cu Ovidiu Genaru și M. Sabin. Există rețineri în exprimarea unei păreri sau atitudini tocmai de teama cenzurii sau a persoanei fizice care cenzurează. De aceea ei preferă stilul închis, ermetic, uneori in-inteligibil tocmai pentru a masca în aparență anumite atitudini. Ce exprimă în esență aceste poezii? Sînt în majoritatea lor creații cu caracter filozofic de interpretare subiectivă asupra realității, asupra propriului eu, asupra semenilor. Este o căutare permanentă spre definirea unei poziții și concepții proprii despre lumea din jur, dorința de a modela această lume în spiritul propriei filozofii.

Deci se cere foarte multă atenție în descifrarea imaginilor artistice și a metaforelor pentru a înțelege mesajul creației literare. Atenția mare și la sensul cuvintelor, de multe ori folosite impropriu.

În rezumat, nu le place cenzura, și nu le place să scrie poezii la poruncă (de tip patriotic, cu ocazia unor aniversări etc.).

• Comentarii pe marginea vizitei tov. acad. Z. Stancu.

Din cele reținute pe marginea vizitei la institut semnalăm:

– formularea întrebărilor adresate acad. Zaharia Stancu aveau o doză de reținere datorită temerii față de eventualele consecințe;

– la anumite întrebări mai directe, Z. Stancu a evitat să răspundă;

– răspunsurile au avut o mare doză de subiectivism, fapt care a evitat de multe ori răspunsul la obiect;

– acest lucru a dus la o opinie de nemulțumire sau mai degrabă de dezamăgire în rândul studenților, ei se așteptau la altceva. Personal am reținut opinia asist. Mircea Stroia care a afirmat că „după asemenea prezență în public Stancu n-ar merita titlurile pe care le poartă“.

• Vizita la liceul nr. 2 „V. Alecsandri“ mi-a fost relatată succint de eleva Ifrim Anișoara, cl. a XII-a B care s-a exprimat f. revoltător la adresa lui Nichita Stănescu pentru atitudinea subintelectuală în privința ținutei, iar modalitatea de a discuta cu elevii mai mult decât jignitoare. La urmă semnând în cartea de onoare a liceului a scris incorect numele poetului: Alexandri.

• Ovidiu Genaru, fost profesor de sport, amator de poezie bună, dar nu ca poet de poezie bună. Are mania obsesiei teribile și sub acest impuls scrie. Este pasionat de femeie, în sensul carnal al cuvântului; mania beției este notorie (vezi ziua de 6 mai în librăria „V. Alecsandri“ când la lansarea cărții lui M. Drăgan despre Ibrăileanu¹, a provocat scandal).

¹ Mihai Drăgan, *Ibrăileanu*, Ed. Albatros, 1971.

Totuși, dintre poeții Ateneu-lui, este cel mai apreciat, fiind foarte muncitor. Nu-mi face impresia că este bun cunoscător al literaturii române.

- Mihai Sabin, continuă să fie pentru mine o enigmă. Un tip bine pregătit pentru societate, foarte abil, nu cade niciodată în cursă, evită discuțiile directe, foarte încrezut, bun cunoscător al literaturii germane. De aici se pare că este înclinat spre moda germană-occidentală, de a gândi și a judeca faptele. Poeziile sale sînt dificil de analizat. Din sondajele între studenți, nu prea e agreat și aproape deloc citit.

- Constantin Călin¹, cel mai corespunzător pe plan intelectual și ca pregătire pentru revistă. Vastă cultură, ușurința de sinteză, descifrarea esenței, face din el un bun critic literar și un serios cunoscător al culturii. De aici însă apare altă meteahnă: este foarte plin de sine, nu admite nici un fel de imixtiune în logica sa, părerile sale sînt definitive, nu revine niciodată asupra lor, iar cei care încearcă să-l contrazică devin dușmani pînă dincolo de mormânt.

Este un tip cinic, dar mai ales răzbunător.

---

¹ Constantin Călin (n. 1940), critic și istoric literar, jurnalist.